

PROVIMI I MATURËS SHTETËRORE 2021

ME ZGJEDHJE
SKEMA E VLERËSIMIT

LËNDA: GJEOGRAFI

VARIANTI A

Përgjigjet e sakta për çdo pyetje të testit

Pyetja 1	C	1 pikë
Pyetja 2	D	1 pikë
Pyetja 3	C	1 pikë
Pyetja 4	A	1 pikë

Pyetja 5

2 pikë

Model përgjigjeje

- a) Projektioni cilindrik.
b) Meridianët dhe paralelet paraqiten me vija të drejta dhe ndërpresin njëri-tjetrin me kënd 90° .

2 pikë nëse i përgjigjet saktë kërkesës a dhe b
OSE
1 pikë nëse i përgjigjet saktë vetëm njëres kërkesë.
0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Pyetja 6

A

1 pikë

Pyetja 7

3 pikë

Model përgjigjeje

Në bazë të grafikut vihet re se reshjet janë të larta përgjatë gjithë vitit. Po kështu edhe temperaturat janë të larta përgjatë gjithë vitit.

Vlera të tilla të temperaturave dhe reshjeve kanë vendet me klimë ekuatoriale.

3 pikë Nëse përgjigja e nxënësit bazohet te vlerat e reshjeve dhe temperaturave dhe përcakton klimën ekuatoriale

2 pikë Nëse përgjigja e nxënësit bazohet te vlerat e reshjeve dhe temperaturave pa përcaktuar klimën ekuatoriale

1 pikë Nëse përgjigja e nxënësit bazohet te vlerat e reshjeve ose temperaturave.

OSE

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

Pyetja 8 **B** **1 pikë**

Pyetja 9 **A** **1 pikë**

Pyetja 10 **3 pikë**

Model përgjigjeje

a) 1 pikë

- Baticat do të ndodhin në pikat D dhe B.

1 pikë nëse gjen pikat D dhe B.

0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

b) 2 pikë

Pika D gjendet përballë Hënës ku forca tërheqëse e saj është më e madhe dhe ndodh batica, Gjithashtu në pikën B për shkak të forcës centrifugale të Tokës ndodh përsëri baticë.

Në pikën D ndodh baticë pasi ajo ndodhet përballë Hënës ku forca tërheqëse e saj është më e madhe.

Në pikën B ndodh gjithashtu baticë për shkak të forcës centrifugale të Tokës.

2 pikë nëse jep arsyet e formimit të baticave për të dyja pikat

1 pikë nëse jep arsyen e formimit të baticave për njërin nga pikat;

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 11 **D** **1 pikë**

Pyetja 12 **2 pikë**

Model përgjigjeje

Shkëmbinjtë magmatikë intruzivë formohen si pasojë e ngurtësimit të magmës nën sipërfaqen e Tokës (në thellësi). Shkëmbinjtë magmatikë efuzivë formohen si pasojë e ngurtësimit të magmës (llavës) në sipërfaqe të Tokës.

2 pikë nëse shpjegon se si formohen të dy llojet e shkëmbinjve
OSE
1 pikë nëse shpjegon se si formohet një nga llojet e shkëmbinjve
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

Pyetja 13 **C** **1 pikë**

Pyetja 14 **3 pikë**

Model përgjigjeje

a) **1 pikë**

Korazon

1 pikë nëse gjen llojin e veprimtarisë gërryese të erës;
OSE
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

b) **2 pikë**

- Era ka shpëjtësi të madhe.
- Era mbart material të imët, duke shtuar forcën shkatërruese të saj.
- Territori ku vepron era nuk ka pengesa, kryesisht në zona pa bimësi si në plazhe apo shkretëtira.

2 pikë nëse shkuan dy nga kushtet;
OSE
1 pikë nëse shkuan një nga kushtet;
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 15 **B** **1 pikë**

Pyetja 16 **B** **1 pikë**

Pyetja 17 **C** **1 pikë**

Pyetja 18 **D** **1 pikë**

Pyetja 19 **B** **1 pikë**

Pyetja 20 **A** **1 pikë**

Pyetja 21 **B** **1 pikë**

Pyetja 22 3 pikë

Model përgjigjeje

- Përfshin gadishullin Iberik (Pirenej) Apenin dhe atë të Ballkanit.
- Ka dalje në oqeanin Atlantik, detin Mesdhe dhe Detin e Zi.
- Ngushtica e Gjibraltarit e lidh me vendet e Afrikës, ndërsa ngushtica e Dardaneleve me vendet e Azisë.
- Vija bregdetare e rajonit është mjaft e gjatë.
- Mbizotëron relievi malor.
- Malet janë kryesisht me moshë të re (orogjeneza alpine)
- Fushat gjenden përgjatë luginave të lumenjve.
- Etj.

3 pikë	nëse shkruan tre nga veçoritë;
OSE	
2 pikë	nëse shkruan dy nga veçoritë;
1 pikë	nëse shkruan një nga veçoritë;
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Shënim: Nëse nxënësi jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta, do të marrë pikët që meriton.

Pyetja 23 4 pikë

Model përgjigjeje

a) 3 pikë

- Rritje të ngadaltë të popullsisë: Piramida 2
- Rritje të shpejtë të popullsisë: Piramida 1
- Rritje negative të popullsisë: Piramida 3

3 pikë	nëse përcakton saktë tri piramidat në varësi të rritjes së popullsisë;
OSE	
2 pikë	nëse përcakton saktë dy nga piramidat në varësi të rritjes së popullsisë;
1 pikë	nëse përcakton saktë një nga piramidat në varësi të rritjes së popullsisë;
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b) 1 pikë

- Piramida 1

1 pikë	nëse gjen piramidën 1;
OSE	
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 24

3 pikë

Model përgjigjeje

- Pozita e përshtatshme gjeografike;
- Pasuritë e shumta natyrore;
- Shkalla e lartë e imigracionit të popullsisë nga të gjitha kontinentet;
- Zhvillimet e mëdha teknologjike;
- Tregu i gjerë i brendshëm dhe ai ndërkombëtar;
- Etj.

3 pikë nëse shkruan tri nga arsyet;

OSE

2 pikë nëse shkruan dy nga arsyet;

1 pikë nëse shkruan një nga arsyet;

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Shënim: Nëse nxënësi jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta, do të marrë pikët që meriton.

Pyetja 25

2 pikë

Model përgjigjeje

(a) 1 pikë

Qendra i jep periferisë:

- shërbime;
- produkte të përpunuara industriale;
- pushtet politik;
- teknologji të avancuar;
- Etj.

1 pikë nëse përcakton saktë një nga shkëmbimet që qendra i jep periferisë

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

(b) 1 pikë

Periferia i jep qendrës:

- lëndë të parë,
- fuqi të lirë punëtore;
- produkte të pa përpunuara
- Etj.

1 pikë nëse përcakton saktë një nga shkëmbimet që periferia i jep qendrës.

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Shënim: Nëse nxënësi jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta, do të marrë pikët që meriton.

Pyetja 26

3 pikë

Model përgjigjeje

a) 1 pikë

Rajoni i Afrikës Veriore - Azisë Jugperëndimore

OSE

Rajoni i Lindjes së Mesme

1 pikë nëse gjen emrin e rajonit;

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

b) 1 pikë

Tigri OSE Eufirati.

1 pikë nëse identifikon një nga lumenjtë;

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

c) 1 pikë

Kanali i Suezit

1 pikë nëse gjen pikën strategjike;

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare

Pyetja 27 B 1 pikë

Pyetja 28 C 1 pikë

Pyetja 29 A 1 pikë

Pyetja 30 B 1 pikë

Pyetja 31

Model përgjigjeje

3 pikë

a) 1 pikë

Nga viti 1969 – 1989

Ose

Nga viti 1965 - 1989

1 pikë nëse gjen periudhën.

OSE

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b) 1 pikë

- Politikat demografike të ndjekura gjatë kësaj periudhe;
- Përmirësimi i kushteve të jetesës;
- Rritja e shërbimit shëndetësor;
- Ndalimi i abortit;
- Ndalimi i emigracionit, lëvizjes së lirë të popullsisë;
- Etj.

1 pikë nëse jep një nga arsyet;

0 pikë nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

- c) **1 pikë**
Emigracioni i lartë
ose
Ulja e numrit të lindjeve
Etj.

1 pikë nëse gjen shkakun kryesor;
OSE
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Pyetja 32 **3 pikë**

Model përgjigjeje

- a) Rajoni Veri-Verilindor

1 pikë nëse gjen rajonin;
OSE
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

- b)
Për zonat pritëse:

- Mbipopullim;
- Ndërtimet kaotike;
- Ndotje;
- Probleme integrimi;
- Etj.

Për zonat nga ku largohet popullsja:

- Ulje e ndjeshme e numrit dhe dendësisë së popullsisë;
- Lënia e tokave djerrë;
- Ndryshim të strukturës moshore të popullsisë;
- Braktisje të qyteteve të vogla industriale;
- Etj.

2 pikë nëse shkruan dy nga pasojat;
OSE

1 pikë nëse shkruan një nga pasojat;
0 pikë nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nëse nxënësi jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta, do të marrë pikët që meriton.

Pyetja 33 3 pikë

Model përgjigjeje

- Është vargu me lartësinë më të madhe në Shqipëri;
- Gjendet në lindje të luginës së Drinit të Zi e Drinit të Bardhë;
- Ka formë harku;
- Përbëhet nga shkëmbinj të vjetër;
- Ka pasuri minerale të mermerit, gipsit, sqfurit etj.
- Etj.

3 pikë	nëse jep tri nga karakteristikat.
OSE	
2 pikë	nëse jep dy nga karakteristikat;
1 pikë	nëse jep një nga karakteristikat;
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Pyetja 34 3 pikë

Model përgjigjeje

a) Industria e rëndë

1 pikë	nëse gjen degën e industrisë;
OSE	
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

b)

Model përgjigjeje

Nuk solli rritje të mirëqënies së popullsisë sepse:

- U zhvillua më shumë industria e rëndë, sesa ajo e mallrave të konsumit, duke mos ndikuar në rritjen e mirëqënies së popullsisë.
- Të ardhurat që vinin nga ekonomia bujqësore u përdorën si investim për industrinë e rëndë, jo për rritjen e nivelit të jetesës së popullsisë.
- Industria u zhvilluar mbi një teknologji të prapambetur duke mos sjellë të ardhura të mjaftueshme.
- Për shkak të rëndësisë që mori industrializimi, sektori i tretë, kryesisht turizmi dhe shërbimet patën rol të papërfillshëm në mirëqënien e popullsisë.
- Etj.

2 pikë	nëse jep dy argumente;
OSE	
1 pikë	nëse jep një nga argumentet;
0 pikë	nëse përgjigjet gabim OSE nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nëse nxënësi jep përgjigje të tjera që nuk janë parashikuar në skemë, por që komisioni i quan të sakta, do të marrë pikët që meriton.